

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА
ДАННИТЕ

Становище на Европейския надзорен орган по защита на данните относно Решение 2008/49/ЕО на Комисията от 12 декември 2007 г. относно защитата на личните данни при въвеждането на Информационна система за вътрешния пазар (IMI)

(2008/C 270/01)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ НАДЗОРЕН ОРГАН ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 286 от него,

като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 8 от нея,

като взе предвид Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни, и

като взе предвид Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни, и по-специално член 41 от него,

ПРИЕ СЛЕДНОТО СТАНОВИЩЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Информационната система за вътрешния пазар

1. Информационната система за вътрешния пазар (IMI) е инструмент на информационните технологии, който дава възможност на компетентните органи в държавите-членки да обменят информация помежду си при въвеждане на законодателството за вътрешния пазар. IMI е финансирана по програмата IDABC (Взаимно предоставяне на паневропейски електронноправителствени услуги за публичните администрации, стопанските предприятия и гражданите) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Вж. точка 12 от настоящото становище.

2. IMI е замислена като обща система в подкрепа на многобройни области на законодателството за вътрешния пазар и се предвижда в бъдеще нейното използване да се разшири, така че да подкрепя редица законодателни области. Първоначално IMI ще се използва в подкрепа на разпоредбите за взаимно съдействие на Директива 2005/36/ЕО („Директивата относно професионалните квалификации“) ⁽²⁾. От декември 2009 г. IMI ще се използва също в подкрепа на разпоредбите за административно сътрудничество на Директива 2006/123/ЕО („Директивата относно услугите“) ⁽³⁾.

Становището на работната група за защита на личните данни и участието на Европейския надзорен орган по защита на данните

3. През пролетта на 2007 г. Европейската комисия поиска становището на Работната група за защита на данните по член 29 („Работната група по член 29“) с цел да направи преглед на последиците за защита на данните от въвеждане на IMI. Работната група по член 29 представи становището си относно аспектите на защита на данните във връзка с IMI на 20 септември 2007 г. ⁽⁴⁾ В становището си Работната група по член 29 подкрепи плановете на Комисията да приеме решение, регламентиращо аспектите на защита на данните във връзка с IMI, като предостави по-конкретно правно основание за обмена на данни в рамките на IMI.
4. Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) приветства факта, че Комисията е поискала становището на Работната група по член 29 преди да изготви решението

⁽²⁾ Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22).

⁽³⁾ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

⁽⁴⁾ Становище № 7/2007 на Работната група по член 29 по въпросите на защита на данните във връзка с Информационната система на вътрешния пазар (IMI), WP 140.

относно IMI. ЕНОЗД взе активно участие в работата на подгрупата, занимаваща се с IMI, и подкрепя заключенията в становището на Работната група по член 29. Той приветства също факта, че Комисията се е консултирала неформално с ЕНОЗД преди да приеме решението относно IMI. Това даде възможност за предоставяне на предложения още преди приемането, което беше особено необходимо, тъй като процедурата се отнасяше за решение на самата Комисия, а не за предложение на Комисията, последвано от законодателна процедура с участието на Съвета и Европейския парламент.

Решение 2008/49/ЕО на Комисията

5. На 12 декември 2007 г. Комисията прие Решение 2008/49/ЕО относно защитата на личните данни при въвеждането на информационна система за вътрешния пазар (IMI) („Решението относно IMI“). Решението взе под внимание някои от препоръките, направени от ЕНОЗД и от Работната група по член 29. Освен това в него беше изрично посочено правното основание.

Общо мнение на ЕНОЗД относно IMI

6. Общото мнение на ЕНОЗД относно IMI е положително. ЕНОЗД подкрепя целите на Комисията за създаване на електронна система за обмен на информация, както и за регламентиране на нейните аспекти на защита на данните. Подобна опростена система може не само да увеличи ефективността на сътрудничеството, но и да осигури спазването на приложимото законодателство за защита на данните. Това може да стане като системата предостави ясна рамка каква информация може да се обменя, с кого и при какви условия.
7. Въпреки това, създаването на централизирана електронна система носи и определени рискове. Те включват на първо място факта, че биха могли да се обменят повече данни и в по-широк кръг, отколкото е строго необходимо за целите на ефективното сътрудничество, както и че данни, включително потенциално остарели и неточни данни, могат да останат в електронната система по-дълго от необходимото. Сигурността на базата данни, до които 27 държави-членки имат достъп, също е деликатен въпрос, тъй като системата може да бъде само дотолкова сигурна, доколкото го позволява най-слабото звено в мрежата.
8. Ето защо много е важно свързаните със защита на данните въпроси да бъдат уредени чрез юридически обвързващи актове на Общността по възможно най-пълнен и недвусмислен начин.

Ясно очертаване на обхвата на IMI

9. ЕНОЗД приветства факта, че Комисията ясно определя и очертава границите на обхвата на IMI в приложение със списък на съответните актове на Общността, въз основа на които може да се обменя информация. Понастоящем това са единствено директивата относно професионалните квалификации и директивата относно услугите; очаква се обаче в бъдеще обхватът на IMI да се разшири. Когато се приема ново законодателство, предвиждащо обмен на информация чрез използване на IMI, едновременно с това ще се актуализира и приложението. ЕНОЗД приветства този метод, защото той i) ясно очертава границите на обхвата на IMI; и ii) осигурява прозрачност; като същевременно iii) дава възможност за гъвкавост в случай, че в бъдеще IMI бъде използвана за

допълнителни обмени на информация. Този метод също гарантира, че не може да се осъществи обмяна на информация посредством IMI i) без необходимото правно основание, залегнало в конкретно законодателство за вътрешния пазар, което да позволява или да възлага обмяна на информация; и ii) без да се включи препратка към това правно основание в приложението към решението относно IMI.

Основни въпроси, будещи безпокойство по отношение на решението относно IMI

10. ЕНОЗД обаче не е удовлетворен от i) избора на правно основание за решението относно IMI, което означава, че решението относно IMI в момента се основава на несигурни правни основания (вж. раздел 2 от становището); и ii) факта, че редица необходими разпоредби, регламентиращи в подробности свързаните със защита на данните аспекти на IMI, не са включени в документа (вж. раздел 3 от становището).
11. За съжаление, приетото от Комисията решение означава, че противно на очакванията на ЕНОЗД и Работната група по член 29, решението относно IMI в момента не регламентира всеобхватно всички главни аспекти на IMI, свързани със защита на данните, включително, което е важно, начина, по който отговорността е разпределена между съвместните контролиращи органи във връзка с разпоредбата за уведомяване, както и начина, по който те предоставят права на достъп на субектите на данни, или по отношение на конкретните, практически въпроси на пропорционалността. ЕНОЗД изразява също съжаление, че не съществува специфично изискване към Комисията да публикува формулираните предварително въпроси и полета с данни на своя уебсайт, което би увеличило прозрачността и правната сигурност.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ НА РЕШЕНИЕТО ОТНОСНО IMI

Решението относно IDABC

12. Правното основание на решението относно IMI, както е посочено в текста на самото решение, е Решение 2004/387/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно взаимно предоставяне на паневропейски електронноправителствени услуги за публичните администрации, стопанските предприятия и гражданите („Решение относно IDABC“) ⁽¹⁾ и по-специално член 4 от него.
13. Самото решение относно IDABC представлява правен инструмент в рамките на дял XV от Договора за създаване на Европейската общност („Договора за ЕО“) „Трансевропейски мрежи“. Член 154 от Договора за ЕО предвижда Общността да даде своя принос за установяването и развитието на трансевропейски мрежи в областта на транспорта, далекосъобщенията и енергийната инфраструктура. Тези действия имат за цел насърчаването на взаимосвързаността и на оперативната съвместимост на националните мрежи, както и достъпа до такива мрежи. Член 155 изброява мерките, които Общността може да приема в тази рамка. Те са i) основни насоки; ii) всякакви мерки, които биха могли да се окажат необходими за осигуряване на оперативната съвместимост на мрежите и в частност в областта на техническата стандартизация; iii) както и подкрепа за проекти. Решението относно IDABC се основава на член 156, параграф 1, който постановява процедурата за приемане на мерките.

⁽¹⁾ ОВ L 144, 30.4.2004 г., поправено в ОВ L 181, 18.5.2004 г., стр. 25.

14. Член 4 от решението относно IDABC постановява, *inter alia*, че Общността изпълнява проекти от общ интерес. Тези проекти трябва да станат част от постоянна работна програма и тяхното изпълнение трябва да е в съответствие с принципите на член 6 и член 7 от решението относно IDABC. Тези принципи главно насърчават широко участие, предвиждат солидна и безпристрастна процедура и осигуряват техническа стандартизация. Те също имат за цел да осигурят икономическата надеждност и изпълнимост на проектите.

Директивата относно услугите и директивата относно професионалните квалификации

15. Както беше обяснено по-горе, в първоначалния период информационната система за вътрешния пазар следва да се използва за обмен на лични данни в контекста на две директиви:

- директивата относно услугите, и
- директивата относно професионалните квалификации.

16. Член 34, параграф 1 от директивата относно услугите предоставя специфично правно основание за създаването на електронна система за обмен на информация между държавите-членки като придружаваща мярка за целите на директивата. Член 34, параграф 1 гласи: „Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, установява електронна система за обмен на информация между държавите-членки, като взема предвид съществуващите информационни системи.“.

17. Директивата относно професионалните квалификации не предвижда специфична електронна система за обмен на информация, но несъмнено изисква да се обменя информация съгласно няколко от своите разпоредби. Съответните разпоредби, постановяващи обмен на информация, включват член 56 от директивата, който изисква компетентните органи на държавите-членки да работят в тясно сътрудничество и да си предоставят взаимно съдействие с цел улесняване на прилагането на директивата. Вторият параграф на член 56 предвижда да може да се обработва определена чувствителна информация, като същевременно се спазва законодателството за защита на личните данни. Освен това член 8 също така специално предвижда, че компетентните органи на приемащата държава-членка могат да се обърнат към компетентните органи на държавата-членка по установяване по повод на всяко предоставяне на услуги с искане за предоставяне на информация относно законността на установяването на доставчика на услуги и неговото добро професионално поведение, както и относно липсата на дисциплинарни или наказателноправни санкции от професионално естество. Накрая, член 50, параграф 2 предвижда, че при възникване на обосновани съмнения приемащата държава-членка може да изиска от компетентните органи на друга държава-членка потвърждение за истинността на свидетелствата и удостоверенията за професионални квалификации.

Необходимост от точно правно основание за разпоредбите относно защитата на личните данни

18. Защитата на личните данни е призната като основно право в член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, както и в прецедентното право въз основа на член 8 от Европейската конвенция за правата на човека („ЕКПЧ“).
19. Член 1 от решението относно IMI определя функциите, правата и задълженията на участниците в IMI и на

потребителите на IMI във връзка с изискванията за защита на данните. ЕНОЗД заключава от съображение 7, че решението относно IMI е замислено като конкретизиране на общата рамка на Общността за защита на данните съгласно Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001. То се занимава специално с определението на контролиращи органи и техните отговорности, периодите на задържане на данни и правата на субектите на данни. По този начин решението относно IMI се занимава с ограничавания/уточнявания на основни права и има за цел да конкретизира субективните права на гражданите.

20. Въз основа на прецедентното право в съответствие с ЕКПЧ не следва да има никакво съмнение относно правния статут на разпоредби, ограничаващи основни права. Тези разпоредби трябва да са изложени в правен инструмент на основата на Договора за ЕО, на който може да има позоваване пред съдия. В противен случай резултатът за субекта на данните би бил правна несигурност, тъй като няма да може да разчита на факта, че може да се позове на разпоредбите пред съда.

21. Въпросът за правната сигурност се откроява още повече, тъй като съгласно системата на Договора за ЕО преди всичко националните съдии ще имат преценка да решават кое значение да придадат на решението относно IMI. Това може да доведе до различни резултати в различните държави-членки и дори в рамките на една държава-членка. Тази правна несигурност е неприемлива.

22. Отсъствието на (сигурност относно) средство за правна защита във всеки случай би било в противоречие с член 6 на ЕКПЧ, който предвижда правото на справедлив процес, както и в противоречие с произтичащото от този член прецедентно право. При това положение Общността не би изпълнила задълженията си съгласно член 6 от Договора за Европейския съюз („ДЕС“), който изисква Съюзът да зачита основните права, гарантирани от ЕКПЧ.

Недостатъци на избраното правно основание

23. ЕНОЗД е дълбоко загрижен, че като са избрали член 4 от решението относно IDABC за правно основание на решението, съставителите на решението на Комисията може да не са изпълнили изложените по-горе критерии за правна сигурност. ЕНОЗД изброява по-долу следните елементи, които могат да предизвикат съмнения относно качеството на избора на правно основание за решението относно IMI:

— Рамката на дял XV от Договора за ЕО „Трансевропейски мрежи“. В съответствие с тази рамка Европейската общност може да даде своя принос за установяването на тези мрежи, за да може европейският граждани да спечели от по-добър, по-безопасен и по-евтин транспорт, телекомуникации и енергетика ⁽¹⁾. Не е ясно дали тази рамка е предназначена също за мрежи между публичните органи, необходими за прилагането на законодателни актове, какъвто е случаят с IMI.

— Мерките, предвидени в дял XV на Договора за ЕО (член 155). Както вече беше посочено, те съставляват i) основни насоки; ii) всякакви мерки, които биха могли да се окажат необходими за осигуряване на оперативната съвместимост на мрежите и в частност в областта на техническата стандартизация; iii) както и подкрепа за проекти. Въпреки че членът не е напълно ясен —

⁽¹⁾ Вж. Бяла книга на Комисията за растежа, конкурентоспособността и заетостта (COM(93) 700).

„всякакви мерки“ може да означава всичко — този списък от възможни мерки предполага, че целите на дял XV ще бъдат постигнати предимно с незаконодателни мерки. ЕНОЗД изтъква, че в този контекст терминът „всякакви мерки“ се отнася по-специално до техническата стандартизация.

- Член 4 от решението относно IDABC има за цел изпълнението на проекти от общ интерес, посочени в постоянната работна програма. Въз основа на тази работна програма беше създадена и финансирана системата IMI. Въпреки това ЕНОЗД не е убеден, че член 4 може да се използва като правно основание на разпоредби за защита на личните данни, като обвързва участниците в IMI и предоставя субективни права на гражданите.
- Член 6 и 7 от решението относно IDABC — посочени в член 4 — излагат принципите за изпълнението на проекти от общ интерес. Тези принципи засягат участието, процедурата и техническата стандартизация, както и икономическата надеждност и изпълнимостта на проектите. Те нямат нищо общо с принципите на защита на личните данни, нито с други сравними принципи на публичното право.
- Процедурата на решението относно IDABC: съгласно съображение 30 от решението мерките по прилагането следва да се приемат в съответствие с Решение на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията⁽¹⁾. Това изисква участието на комитет по процедурата на комитология с представители на държавите-членки. В съображенията на решението относно IMI не се споменава за никакво участие на подобен комитет. Доколкото ни е известно, такъв комитет не е взел участие.
- Друг специфичен момент се състои в това, че решението относно IMI е адресирано към държавите-членки. По тази причина и въпреки препратките в решението относно IMI към Регламент (ЕО) № 45/2001 и споменаването на Комисията в член 6 като участник в IMI, решението относно IMI не може да се отнася за обработването на лични данни от самата Комисия.

Възможни решения за поправяне на недостатъците на избраното правно основание

24. Решението относно IMI има нужда от солидно правно основание поради посочените по-горе причини. Съществуват сериозни съмнения дали правното основание на решението за IMI отговаря на изискването за правна сигурност. ЕНОЗД препоръчва Комисията да преразгледа това правно основание и да потърси решения за поправяне на недостатъците на избраното правно основание с възможен изход замяна на решението относно IMI с правен инструмент, отговарящ на изискването за правна сигурност.
25. В този контекст, най-подходящото решение може да е възможността за приемане от Съвета и от Европейския парламент на отделен правен инструмент за системата IMI, подобно на Шенгенската информационна система, визовата информационна система и други мащабни информационни бази данни.
26. ЕНОЗД предлага да се проучи тази възможност. Такъв отделен правен инструмент би могъл тогава да се заеме с функциите, правата и задълженията на участниците в IMI и потребителите на IMI по отношение на изискванията за защита на данните (предметът, определен в решението относно IMI) и също други изисквания, свързани с установяването и функционирането на системата IMI.
27. Като втора възможност би могло да се намери правно основание в различните правни инструменти за вътрешния пазар. Доколкото решението относно IMI се прилага за обмен на лични данни в контекста на директивата относно услугите, следва да се проучи дали самата директива — и по-специално член 34 — могат да предоставят необходимото правно основание. Доколкото решението относно IMI се прилага за обмен на лични данни в контекста на директивата относно професионалните квалификации, подобен подход също би могъл да се окаже успешен: точно определено и ясно правно основание също може да бъде създадено чрез изменение на самата директива.
28. Що се отнася до по-нататъшното законодателство за вътрешния пазар, което може да изисква в бъдеще обмен на информация между компетентните органи на държавите-членки, всеки път може да се приема специфично правно основание за подобно специфично ново законодателство.

3. БЕЛЕЖКИ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА РЕШЕНИЕТО ОТНОСНО IMI

29. В този раздел от становището ЕНОЗД обсъжда разпоредбите, регламентиращи свързаните със защита на данните аспекти на IMI, включени в решението относно IMI. Предложенията на ЕНОЗД биха могли да бъдат включени в нов правен инструмент, който да замени решението относно IMI, както е предложено по-горе. При липсата на такъв нов правен инструмент обаче предложенията биха могли да бъдат включени в самото решение относно IMI след изменение на това решение.
30. В допълнение някои от предложенията могат вече да бъдат приложени на практика от участниците в IMI, без решението да се изменя. ЕНОЗД очаква Комисията да приеме изложените в това становище препоръки поне на оперативни равнище, доколкото те засягат дейности на Комисията, която като участник в IMI подлежи на надзор от страна на ЕНОЗД.

Член 2 — Предварително определени полета с данни: прозрачност и пропорционалност

31. ЕНОЗД приветства факта, че Комисията е публикувала на уебсайта на IMI първата група предварително определени въпроси и други полета с данни. Те се отнасят до обмените на информация съгласно директивата относно професионалните квалификации.
32. За да може тази добра практика да се превърне в ясно задължение на Комисията и така да осигури и още повече да подобри прозрачността, ЕНОЗД препоръчва правният инструмент за IMI да предвижда задължение за Комисията да публикува предварително определените въпроси и други полета с данни на уебсайта на IMI.

⁽¹⁾ ОВ L 184, 29.12.2006 г., стр. 23.

33. По отношение на пропорционалността, правният инструмент за IMI следва да уточнява, че предварително формулираните въпроси и други полета с данни трябва да са подходящи, съответни и да не са прекомерни. В допълнение ЕНОЗД има две конкретни препоръки по отношение на пропорционалността:

- Изрично уточнение, че IMI не е предназначена да се използва редовно за проверки на произхода на специалисти и доставчици на услуги мигранти, а само в случай че приложимото законодателство позволява това, както и когато има основателни съмнения i) по отношение на истинността на информацията; предоставена от доставчика на услуги мигрант на компетентните органи в приемащата държава-членка; или ii) по отношение на неговото право да се установи или да упражнява професията в приемащата държава-членка.
- С цел да се сведе до минимум ненужното предаване на чувствителни, но не винаги необходими данни, разпорежда, постановяваща, че когато не е абсолютно необходимо да се предава актуална информация за криминалното досие, заложените в IMI предварително определени въпроси и отговори не следва да включват искане за криминални досиета и следва да бъдат формулирани по различен начин, така че да сведат до минимум обмена на чувствителни данни. Например, може да е достатъчно за компетентните органи на приемащата държава-членка да знаят, че адвокат мигрант е правно регистриран и има добра репутация в асоциацията на юристите в неговата държава по произход, и няма нужда да знаят дали той е извършил пътено нарушение, регистрирано в криминалното му досие, ако това не му пречи да работи като адвокат в държавата по произход.

Член 3 — Съвместен контрол и разпределяне на отговорностите

34. Разпределянето на отговорностите в член 3 от решението относно IMI е неясно и двусмислено. ЕНОЗД признава, че може да не е възможно в решението относно IMI да се посочи всяка отделна операция по обработка на данни и да се възложи отговорността за всяка от тях на Комисията или на определени компетентни органи в определена държава-членка. Въпреки това в решението относно IMI е трябвало да бъдат посочени поне някакви насоки по отношение на най-важните задължения по защита на личните данни на даден контролиращ орган.

35. По-специално ЕНОЗД препоръчва в правен инструмент за IMI да се уточни, че:

- всеки компетентен орган и координатор на IMI е контролиращ орган по отношение на неговата собствена дейност по обработка на данните като потребител на системата,
- Комисията не е потребител, а оператор на системата и носи отговорност преди всичко за техническото функциониране, поддръжка и гарантиране на общата сигурност на системата, както и че
- участниците в IMI поделят отговорността по отношение на разпоредбата за уведомяване и разпоредбата за право

на достъп, възражения и поправки по начина, посочен в (новосъздадените) параграфи, както е обсъдено по-долу.

Уведомяване на субектите на данни

36. ЕНОЗД препоръчва да се създаде нов параграф в правен инструмент за IMI, за да се разпределят отговорностите за уведомяване сред съвместните контролиращи органи, като се следва подхода на „пластове“. По-специално текстът следва да уточни следното:

- Първо, на уебстраницата си, посветена на IMI, Комисията следва да помести изчерпателно уведомление за поверителност на личните данни, като включи всички точки в съответствие с изискванията на членове 10 и 11 на Регламент ЕО № 45/2001, на ясен и прост език. ЕНОЗД препоръчва уведомлението да се отнася не само за ограничените операции по обработка на Комисията във връзка с данни, до които има достъп (личните данни на потребителите на IMI), но също да представлява общо уведомяване за обмените на информация между компетентните органи в различните държави-членки, което е целта на базата данни.
- Второ и в допълнение, всеки компетентен орган следва да помести уведомление за поверителност на своя уебсайт. Уведомлението за поверителност следва да включва препратка и връзка към уведомлението за поверителност на Комисията, както и допълнителни подробности, характерни за този конкретен орган или държава-членка. Всички характерни за дадена страна ограничения на правото на достъп или информация, например, трябва да бъдат ясно и подробно обяснени в тези уведомления. Разпоредбата за уведомяване може да бъде координирана от единственото бюро за връзка в рамките на компетентните органи в дадена страна.
- Трето и последно, най-късно по време на качването на лични данни на уебсайта и ако няма приложимо ограничение, уведомяването трябва да се дава пряко на субектите на данни по начин, различен от уведомлението за поверителност на уебсайта. Една препоръчителна възможност е да се включи кратка отправка към IMI и връзка към съответните уведомления за поверителност в интернет във всяка кореспонденция, която компетентните органи разменят със субекта на данни (обикновено доставчика на услуги или специалиста мигрант).

Права на достъп, възражение и поправка

37. ЕНОЗД препоръчва също да се създаде нов параграф, с цел:

- да се уточни до кого субектите на данни следва да адресират заявлението си за достъп, възражение или заявлението за поправка,
- да се уточни кой компетентен орган ще бъде компетентен, за да взема решения по тези заявления, както и
- да се обясни ясно каква е процедурата, в случай че субектът на данни подаде заявлението си до участник в IMI, който не е компетентен да взема решения по тези заявления.

38. Освен това следва да се уточни, че Комисията може да предоставя достъп само до данни, до които самата Комисия има законен достъп. Следователно Комисията не е задължена да предоставя достъп до обмена на информация между компетентните органи. Ако въпреки това субект на данни се обърне към Комисията с подобно искане, Комисията трябва да насочи субектите на данни, без неоправдано забавяне, към органите, които имат достъп до информацията, като уведоми съответно субектите на данни.

Член 4 — Задържане на личните данни на субектите на данните при обмена на информация

39. Член 4, параграф 1 от решението относно ИМІ предвижда данните да се съхраняват за срок от шест месеца като срок за „официалното приключване“ на обмена на информация.

40. ЕНОЗД разбира, че компетентните органи може да имат нужда от известна гъвкавост при задържането на данните поради факта, че извън рамките на първоначалните въпроси и отговори, може да възникнат последващи въпроси между компетентните органи във връзка със същия случай. Действително, по време на подготовката на становището на Работната група по член 29 Комисията обясни, че административните процедури, в рамките на които може да са необходими обмени на информация, обикновено приключват до два месеца и че шестмесечният период на задържане има за цел да позволи гъвкавост във връзка с неочаквани забавяния.

41. Като се има предвид това и въз основа на обясненията на Комисията, ЕНОЗД се съмнява, че има основателна причина данните да се съхраняват в ИМІ за още шест месеца след официалното приключване на обмена на информация. Следователно ЕНОЗД препоръчва шестмесечният краен срок за автоматично заличаване да се смята от датата, на която поискалият информация орган за пръв път влиза в контакт със съответния си партньор при всеки специфичен обмен на информация. Всъщност по-добрият подход би бил датата за автоматично заличаване да се насрочва според различния вид обмен на информация (като началото на крайния срок винаги се смята от началото на обмена). Например, докато шестмесечният период на задържане може да е подходящ за обмени на информация съгласно директивата относно професионалните квалификации, той може да не е непременно подходящ за други обмени на информация при бъдещото законодателство за вътрешния пазар.

42. ЕНОЗД добавя също, че ако неговата препоръка не бъде взета под внимание, най-малкото следва да се изясни какво означава „официално приключване“ на обмен на информация. По-специално трябва да се осигури, че никакви данни не биха могли да останат в базата данни по-дълго, отколкото е необходимо само поради факта, че даден компетентен орган не е успял „да приключи случая“.

43. Освен това ЕНОЗД препоръчва във втория параграф на член 4 логиката на заличаване-задържане да бъде обърната. Комисията следва във всички случаи да удовлетворява

заявленията за заличаване в рамките на 10 работни дни, независимо дали другият компетентен орган в информационния обмен би искал да задържи или не информацията в ИМІ. Въпреки това следва да съществува автоматизиран механизъм за уведомяване на този друг компетентен орган, така че той да не загуби данните и да може, ако желае, да прехвърля или отпечатва информацията и да я съхранява за свои собствени цели извън ИМІ в съответствие със своите собствени правила за защита на данните. Десет дни изглеждат приемливо решение както за минимален, така и за максимален срок на уведомителния период. Комисията следва да може да заличава информация само преди изтичането на крайния срок от десет дни, ако и двата органа потвърдят желанието си за заличаване.

Мерки за сигурност

44. ЕНОЗД препоръчва също да се уточни, че мерките за сигурност, независимо дали са предприети от Комисията или от компетентните органи, следва да са в съответствие с най-добрите практики в държавите-членки.

Съвместен надзор

45. Тъй като обмените на информация в рамките на ИМІ са подчинени на многобройни национални закони за защита на данните, както и на надзора на многобройни национални органи по защита на данните (в допълнение на приложимостта на Регламент (ЕО) № 45/2001 и надзора на ЕНОЗД над някои аспекти на операциите по обработка), ЕНОЗД препоръчва правният инструмент за ИМІ да съдържа ясни разпоредби, улесняващи съвместния надзор над ИМІ от страна на различните органи по защита на данните. Съвместният надзор би могъл да следва модела на правните инструменти относно създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) ⁽¹⁾.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

46. ЕНОЗД подкрепя целите на Комисията за създаване на електронна система за обмен на информация и регламентиране на нейните аспекти за защита на данните.

47. Решението относно ИМІ има нужда от солидно правно основание поради посочените по-горе причини. ЕНОЗД препоръчва Комисията да преразгледа това правно основание и да потърси решения за поправяне на недостатъците на избраното правно основание с възможен изход замяна на решението относно ИМІ с правен инструмент, който отговаря на изискването за правна сигурност.

48. Като в основата си най-солидно решение, ЕНОЗД предлага да се проучи възможността за приемане, на равнище Съвет и Европейски парламент, на отделен правен инструмент за системата ИМІ, подобно на Шенгенската информационна система, визовата информационна система и други мащабни информационни бази данни.

⁽¹⁾ Вж. членове 44-46 на Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) (ОВ L 381, 28.12.2006 г., стр. 4) и членове 60-62 от Решение 2007/533/ПВР от 12 юни 2007 г. на Съвета относно създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) (ОВ L 205, 7.8.2007 г., стр. 63).

49. Друга възможност е да се проучи дали член 34 от директивата относно услугите и сходни разпоредби, които предстоят да бъдат приети във връзка с друго законодателство за вътрешния пазар, биха могли да осигурят необходимото правно основание.
50. В допълнение становището предоставя редица предложения за включване на разпоредбите, регламентиращи аспектите на защита на данните на IMI, в нов правен инструмент, който да замени решението относно IMI съгласно посоченото по-горе, или при липса на подобен нов инструмент, те да бъдат включени в самото решение относно IMI след изменение на това решение.
51. Много от предложенията могат вече да бъдат приложени на практика от участниците в IMI, без да се изменя решението. ЕНОЗД очаква Комисията да приеме предоставените в настоящото становище препоръки, доколкото е възможно,

най-малкото на оперативно равнище, доколкото те засягат дейности на Комисията като участник в IMI.

52. Тези препоръки са свързани с прозрачността и пропорционалността, съвместния контрол и разпределението на отговорностите, уведомяването на субектите на данни, правата на достъп, възражение и поправка, задържането на данни, мерките за сигурност и съвместния надзор.

Съставено в Брюксел на 22 февруари 2008 г.

Peter HUSTINX

Европейски надзорен орган по защита на данните